Nagyvárad, 1900. VI. évfolyam 33. szám. Vasárnap, február 11.

Előfizetési árak:
*A kiadóhivatalban átvéve:*
Egész évre . . 16 kor. — fill.
Negyedévre . . 4 » — »
*Helyben házhoz hordva:*
Egész évre . . 20 kor. — fill.
Negyedévre . . . 5 » — »
Vidékre postán szállitva:
Egész évre . 24 kor. — fill.
Negyedévre . . 6 » — »

# TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfőn és ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apácza u. 3. sz.
A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
*Egyes szám ára 8 fill.*

NAGYVARAD, február 10.

## Szavazás után.

Az országos autonomiai kongresszus második ülésszaka véget ért. Majdnem két hétig tartott a javaslat általános vitája, mely mindvégig magas szinvonalon állott. Meglepő szakismeret, higgadtság, tárgyilagosság, az autonomiáért való lelkesedés s mindenek felett igaz katholikus érzület jellemzik e vitát, mely szerfölött tanulságos volt s eddig is megbecsülhetetlen eredményekkel járt.

Jól esik látni, hogy a világi katholikusok versenyeztek a kongresszus egyházi tagjaival a kath. ügy érdekében. Ennek a nálunk eddig szokatlan, de nagyon is örvendetes dolognak nem is fog elmaradni a hatása. Nagyban hozzájárul ez az egész országban a kath. öntudat ébresztéséhez. De kétségkivül mutatkozni fog ennek a hatása magasabb körökben, névszerint a kormánynál is, ahol eddig a katholikusok jogait és kivánságait következetesen mellőzték.

A Széll-kormánytól fennen hangoztatott programm után jogosan várhattak többet a katholikusok, mint Bánffytól és elődjeitől. Most pedig, ismerve azt a viszonyt, mely a kongresszus kitünőségeit, különösen Apponyit és Horánszkyt a kormányhoz füzi, még inkább reménylhetik a katholikusok, hogy nem fognak tovább is játékot üzni velük és kétségtelen, törvényben gyökerező jogaikkal, hanem valahára a kath. közélet terén is beköszönt a jogállapot s a katholikusok az egész vonalon elfoglalják az őket méltán megillető helyet.

A kongresszus először bizalmatlansággal fogadta a Horánszky-féle inditványt, mert az ügy elodázását látta benne. Ebből pedig elég volt kerek harmincz esztendő. De mikor a kongresszus Schlauch bibornok monumentális beszédéből meggyőződött arról, hogy a magas püspöki kar őszintén akarja az autonomiát s éppen azért el akar annak utjából háritani minden akadályt, erre pedig alkalmas eszközt nyujt Horánszky inditványa, — nagy többséggel foglalt állást mellette.

Az immár elfogadott többségi javaslat előadója dr. Hoványi Gyula a kongresszus szine előtt nyiltan panaszkodott, hogy az illetékes tényezőktől kértek irányitást, de nem kaptak. Az a kérés bizonyára még a régi bukott rendszer idejében történt. A püspöki kar most már kétségkivül megadja a szükséges irányitást, mert hiszen most már nem egyszerü javaslatokról van szó hanem a kongresszus által nagy többséggel elfogadott szervezetről, — de Horánszky inditványának elfogadása után a kormányról is fel kell tételeznünk, hogy a Wlassics-féle memorandum rideg, elutasitó álláspontjából engedni fog. Akkor csakugyan létre fog jönni a katholikus autonomia.

Ebben a reményben üdvözöljük a kongresszus elhatározását. A bizottságot pedig arra ösztönözzük, iparkodjék eleget tenni az inditvány azon részének is, a mely *mielőbb* elvárja a jelentést a tanácskozások eredményéről. Mert periculum in mora. Félő, hogy a halogatás árt magának az autonomia ügyének.

## *Az autonómiai kongresszus.*

— Saját tudósitónk távirata —

**Budapest**, február 10.

A mai napon utoljára jött össze a kath. autonómiai kongresszus a jelen ülésszakában, hogy határozzon azok fölött az elvek fölött, a melyek az általános vitából nagyjában kikerültek.

*Vaszary* Kolos herczegprimás az általános vitát még pénteken berekesztette, de az ügyszabályzat 27-ik szakasza értelmében 25 tag kérésére a szavazást ma d. e. 11 órára tüzte ki. A kiéleşült elvi ellentéteknek megfelelőleg mindegyik párt igyekezett a pártfeleit egybegyüjteni a szavazásra és igy az autonómiai képviselők nagy számban jelentek meg és kezdetét vette a szavazás.

*Az első szavazás* a fölött folyt, hogy vajjon a részletes tárgyalás alapjául a dr. *Hoványi* Gyula által előadott 27-es bizottság javaslata fogadtassék-e el, vagy a kisebbségi javaslat. A 27-es bizottság javaslatát fogadták el *89-en*, ellene szavaztak 37-en.

*A második szavazás Horánszky* Nándor inditványa fölött folyt, hogy t. i. a kongresszus a részletes tárgyalásba ne fogjon, mig egy kiküldendő bizottság az autonómia bizonyos elvi kérdéseire nézve az illetékes tényezőkkel meg nem egyezik. Horánszky Nándor inditványa mellett szavazott 83, ellene 50.

*A harmadik szavazás Sághy* Gyula módositványa fölött volt, t. i. hogy bizzák meg a 27-es bizottságot, hogy mindkét javaslatban

## A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

### Próza tánti.

Válasz valakinek.

Irta: **Krüger Aladár.**

*Azt mondta multkor szemrehányón:*
*»Régen nem irt már verseket!*
*Elcsábitotta már a próza,*
*Hja persze, férfit, azt lehet.*
*Szilárdabbak vagyunk mi lányok:*
*Lám, én a vershez hü vagyok;*
*Ha prózát ir, csak átfutom, de*
*Szép verset meg is tanulok.«*

*Kacsóit csókolom! A bókot*
*Prózám számára elteszem.*
*Lehet, hogy majdan, jobb időkben*
*Talán még hasznát is veszem,*
*Lehet hogy hivatkozva erre,*
*A prózát egykor számüzöm,*
*De egyelőre még — bocsánat! —*
*A prózát jól megbecsülöm.*

*A próza — oh, becses az nékem!*
*Mig a lantot pittyegtetém,*
*Elismerés volt bő jutalmam*
*És többre fel nem vihetém.*

*Mivel pedig elismerésből*
*Megélni még ma nem lehet:*
*Adieu, költészet! Szép istennő,*
*Bár szivem fáj, Isten veled!*

*A Próza tánti már nem ifju,*
*De pénze van s mi kell ma más?*
*Próza tántinak udvarolni*
*Ezért ma éppen nem blamázs.*
*Prózában irunk elbeszélést,*
*Igérünk szerelmet, szivet,*
*Prózában készül dal, szatira,*
*Hja, mert a próza, az — fizet.*

*S aztán az élet. Oh, poézist*
*Ma itt hiába keresünk.*
*Csupán a költészet meséli,*
*Hogy oly szép volna életünk.*
*S ha éltünk délpontján megállva,*
*Végigfutunk az éveken:*
*Lesujt a bus emlékek terhe —*
*Lám, ez a próza, édesem.*

*Költők megírták hajdanában,*
*Hogy az országok talpköve*
*A tiszta erkölcs, hogy a bünnek*
*A nagysághoz nincsen köze.*
*Ugyan mely »nagyság« mondaná ma,*
*Hogy őt az erkölcs tartja fenn?*
*És lássa, mégis mind megélnek —*
*Lám, ez a próza, édesem.*

*Hősökről annyi verset irtak!*
*Magyar nagyságról könyveket.*
*Hallottuk dicsérgetni váltig*
*Ezt a dicső, nagy nemzetet.*
*És hőseink — megölve, sírban,*
*Minket bánthatnak büntelen,*
*A tűrés új magyar erény lett —*
*Lám, ez a próza, édesem.*

*A nőkről — jobb tán nem is irni.*
*Hányan dalolták hajdanán,*
*Milyen hü, mily szép arczu, lelkü,*
*Milyen magasztos lény a lány.*
*Ma meg — hová lett a lovagkor?*
*A lány leszállt ma és velem*
*Halálig harczol — a kenyérért —*
*Lám, ez a próza, édesem.*

*A szerelem — lomtárba véle!*
*Ma ugy hivják, hogy flirtelés.*
*Pénzházasság jön a nyomába*
*És végül persze szöktetés.*
*Csak párosan! Csaljuk meg, édes!*
*A jelszó már ma igy megyen*
*S még jó, ha pénz nem sir utánuk —*
*Lám, ez a próza, édesem.*

*Hagyjuk hát azt a szép poézist!*
*Az élet a prózára int.*
*Elég a csengő versikékből,*
*Kövessük a prózát megint.*

kifejtett elvekre nézve lépjenek érintkezésbe az illetékes tényezőkkel. *Zichy* Nándor ezen módositványhoz még azon pótmódositványt csatolta, hogy a 27-es bizottság ezen missiójában legyen tekintettel az általános vita alatt felmerült elvekre is. Ezt a kiegészitett módositványt a kongresszus egyhangulag elfogadta s ezzel az ülés véget ért.

## ORSZAGGYÜLES.

### A képviselőház mai ülése.

**Budapest,** február 10.

Perczel Dezső helyén *Tallián* alelnök ül.

Apró-cseprő bejelentések között majdnem észrevétlenül siklott el a főváros fölirata fölött, a vasutasok községi edómentessége ellen.

Az interpellácziós könyvbe semmi sincs bejegyezve.

A ***költségvetési*** vitát ma *Major* Ferencz kezdte meg. Néhány általános megjegyzés után áttért a ***közegészségügyre***, melynek mizerábilis voltát minden alkalommal hangoztatja. Különösen a vidéki egészségügyi viszonyokat kritizálja. A vidéki város valóságos pária. A nép egészségügyének van egy másik veszedelme is: a bábák hiánya. Az ország 9117 községében nincs bába, a mi azt jelenti, hogy az ország lakosságának csaknem harmadrésze: hat millió ember bába nélkül szükölködik. Ezért történtik meg, hogy évente mintegy 144,000 gyermek hal meg a bölcsőben, 500 anya hal meg gyermekágyi lázban, 1900 a gyermekágyban.

*Major* kijelentette, hogy a költségvetést nem fogadja el, ezzel távozott.

*Kolozsváry* Kiss István állott fel ezután s azon kezdte a beszédét, hogy a kormányelnök tegnapi beszédjéről szólott. Ő maga (Kolozsváry Kiss István) nem tudott elzárkózni ennek a beszédnek a hatása elől. Bizony nem csodálja, hogy a kormánypárt sem. Ugy tünt fel tegnap a szabadelvü tábor, mintha egy esztendei együttélés után tegnap ülte volna összeforradásának ünnepét. Csak a ***Magyar Szónak*** nem tetszik a kormányelnök beszéde, ugy látszik, hogy az összeforradás ünnepének is megrontója akar lenni. De a parlamentben is furcsa dolgok fordulnak elő mostanában. Az utczán lehetett látni, hogy a szocziálisták piros zászlóin ott volt a követelés: ***jogot a népnek!*** Ma már Hegedüs Loránt is követeli legalább azt, hogy ***jogot a tisztviselőnek!*** Rég követeli ezt a függetlenségi párt, követelte a nemzeti párt is. Tisza István Napoleonra emlékeztette a Házat a ki mindig meghányta vetette magában, mit szól a paraszt ehhez, vagy ahhoz a reformjához. Hát ha megkérdeznék a népet, hogy mit szól az adóhoz, bizony ha még a két harmadát is elengednék, még mindig volna szava hozzá, engedjék el még ezt is. Halason történt 10 évvel ezelőtt, — mikor egyszer hirül hozták, hogy jönnek a huszárok. Lett erre öröm, mert hát nagy dolog ez kis városban. Lett nagy öröm, meg nagy izgatottság. (Nevetés.) Erre a bevonulásra átjöttek Halasra a vadkertiek. Német népség, de már az ifju mind tud magyarul. Szivesen beszélgetett velök.

Németül? Kérdezték a kormánypártról.

Magyarul, felelt a kérdésre Kolozsváry.

Egyszer elhangzik a felkiáltás: Itt vannak a magyar huszárok.

És e pillanatban elhangzik a tiszt német vezénylő szava. Lőn erre nagy csalódás. Hiszen ezek németek.

Férfinak sem lehet meg a tekintélye még a nők előtt sem, ha sokat enged az idegen befolyásnak.

Ezért figyelmébe ajánlja a honvédelmi miniszternek, hogy szakitsanak a honvédeknél a német kommandóval. Végül kijelentette nem fogadja el a költségvetést. A függetlenségiek megéljenezték, velök éljenzett a Ház többi része is.

Az elnök erre berekeszti a vitát.

A Ház többsége elfogadta a költségvetést. Hétfőn a kisebb tárczák költségvetését kezdi meg a ház.

*Magácska vén bankárt keressen,*
*Ha görbe, csuf, mit sem teszen,*
*Én majd egy gazdag vénkisasszonyt —*
*Lám, ez a próza, édesem!*

*Aztán csöndes révpartra érve*
*A Próza tánti utjain,*
*Gond nélkül, csöndben végig élem*
*Egyforma, szürke napjaim.*
*Ugy-e, jobb meghuzódni szépen*
*A puha, jó kereveten,*
*Mint emelt fővel — nyomorogni?*
*Lám, ez a próza, édesem.*

*Ne bántsa, hagyja hát a prózát!*
*Pénzt most csak Próza tánti ad;*
*A kényelmet megszerzi később,*
*S csak önérzet az áldozat.*
*Lehet, megbánjuk egykor, sírni*
*Fogunk talán keservesen —*
*S ez a könny — oh ez drága kincs lesz!*
*Ez a* ***költészet*** *édesem!*

## Délafrikai háboru.

Bár London tegnap és ma megint rózsás szinben kezdte látni a világot, mégsem jött váratlanul az a hir, hogy Buller tábornok ismét, most már harmadszor is, kénytelen felhagynia Ladysmithbe való törekvéssel és megint visszavonult a Tugela déli partjára. Már tegnap jelentette egy távirat, hogy Littleton dandárának nagyon nehéz a helyzete a Brackfontein dombon, mert az ellenség oldaltüzében áll. Mi is utaltunk rá, hogy Buller csapatainak ujabb helyzete feltünően hasonló a spionskopihoz s igy nem is lehet csodálkozni, hogy a harmadik átkelésnek is kudarcz lett a vége. A hir ugyan nagy hatást keltett ma este Londonban, sőt a börzén kisebbszerü pánikot is idézett elő, de később a lelkek kezdtek megnyugodni abban a tudatban, hogy Ladysmith sorsa a háboru mai fázisában már csak mellékes kérdés. Bár fájdalmasan esik Angliának, hogy sorsára kell hagyni a derék Whitet és vitéz csapatát, bár érzékeny vesztesség lesz, ha prédára jut a Ladysmithben felhalmazott sok hadikészlet, ma már mégis kezdik belátni, hogy a háborunak nem Natálban, hanem Oranje déli határán kell eldőlni, ott, ahova Roberts és Kitchener uj haditerve áthelyezte a harcz szinterét.

*

Ma érkezett **tudósitásaink** a következők:

**Hogyan tört ki a transzváli háboru?**

E kérdésre érdekes és hiteles választ ad a legujabb angol kékkönyv, melyet *Natál* védelme dolgában e hónap elején Londonban közétettek.

A kékkönyv adatai szerint *Milner* fokföldi kormányzó tavaly májusban táviratot küldött *Chamberlain* gyarmatügyi államtitkárnak, tudtára adva, hogy *Natálban* nagyon aggódnak a búrok hadikészülődése miatt. Többszörös üzenetváltás után *Chamberlain* augusztus elején táviratban közölte a natáli kormányzósággal az angol kormány ama határozatát, hogy a natáli katonaság megerősitésére 2000 embert indit utnak, majd a natáli kormányzóság ujabb előterjesztésére szeptember kilenczedikén 5700 katonából álló indiai csapatnak megérkezését helyezték kilátásba. Közben Natálban már azt a kérdést hánytorgatták, mi volna jobb: hogy az angol csapatok *Glencoeben* maradjanak-e, vagy pedig *Ladysmithbe* vonuljanak vissza. Ezt a kérdést csak október 9-ikén döntötték el. *White* tábornok meglátogatta Milnert és kijelentette, hogy a csapatokat a fenyegetett helyzetben levő Glencoeből vissza kell vonni. Ezzel szemben *Milner* azt a véleményét fejezte ki, hogy ez a visszavonulás rendkivül komoly következésekkel járna, sőt már fél vereségszámba menne, melynek az volna első következése, hogy az összes Natalban levő búrok föllázadnának. *White* erre meghajolt *Milner* érvei előtt. Az angolok Glencoeban maradtak és másnap kiütött a háboru.

**London**, február 10. Roberts tábornoknak egy tegnap föladott távirata megerősiti, hogy Gatacre tábornok e hó 3-án Penhöknél és a Modder-folyó mellett visszaverte a búrokat. Gatacre megjegyzi Roberts lordhoz intézett jelentésében, hogy mind a két külső őrálla sa teljesen biztositva van. Roberts tábornok azt jelenti továbbá, hogy Macdonald-nak a Koodoshegy irányában tett mozdulatának az volt a czélja, hogy elvágja az ellenség utját, a mely Belmontnál a vasutat fenyegeti. Ez a pozicziót a Riet-folyó gázlóját dominálja. Az ellenség hasztalanul kisérelte meg a highlanderek kiszoritását hadállásukból. Macdonald kérésére Babington tábornok e hó 7-én segitséget hozott a highlandereknek. Az ellenség visszaveretett és később ott hagyta állását.

**London,** február 10. A reggeli lapok megerősitik azt a hirt, hogy Macdonald tábornok rekognoszkálását elvégezvén, azt a parancsot kapta, hogy vonuljon vissza a Modder-folyóhoz.

**London,** február 10. Az alsóház tegnapi ülésén Balfour, a kincstár első lordja a következőket jelentette ki: A háboru szinpadáról való informácziónk arra a tényre utal, hogy Buller tábornok nem forszirozta előnyomulását abból a hadállásból, a melyen szerdán volt. Nem tartottuk helyénvalónak, hogy jelenlegi operáczióira nézve részletes informácziót sürgessünk, ha pedig ilyen informácziót kapunk tőle, nem tartanók alkalomszerünek, hogy nyilvánosságra hozzuk, a mig operácziót be nem fejezi. Arra a kérdésre, hogy Macdonald tábornokot visszarendelték-e, kijelentette Balfour, hogy erre vonatkozólag nem kapott informácziót.

**London,** február 10. Az alsóház több fölirati módositványt tárgyalt és vetett el. Azután 229 szavazattal 39 ellenében elfogadták Balfournak a vita berekesztésére vonatkozó inditványát, majd magát a felirati javaslatot is. A javaslat ellen csak az írek szavaztak.

**London**, február 10. A »Times«-nak jelentik Louerenco-Marquezból 8-iki kelettel: Juhambanéból érkezett emberek azt beszélik, hogy a portugál vámhatóságok temérdek helytelenül bevallott fegyvert és lövőszert koboztak el.

Ugyanennek a lapnak jelentik Kimberleyből 8-iki kelettel: A búrok tegnap egész nap nehéz ágyukkal bombázták a várost. Estefelé az angol tüzérség elnémitotta a búrok ágyuit. Három ember megsebesüli.

**Páris,** február 19. Az »Eclair« arra a tényre utal, hogy Delcassé külügyminiszter megtagadta a választ Faure Firmian képviselőnek az interpellácziójára Olaszországnak a délafrikai háboruban való intervencziója tárgyában és tudni véli, hogy három nappal ezelőtt egy főbb külügyminiszteriumi tisztviselő Rómába utazott a franczia nagykövetnek szóló különös utasitásokkal.

**London**, február 10. Pretóriai hirek szerint *Buller* tábornok legutóbbi vissza-

vonulásánál mintegy 2500 embert vesztett. A londoni lapok különben, bár a hadügyminiszter nem adott ki hivatalos jelentést, teljesen hitelt adnak a magánjelentéseknek is és bizonyosnak tartják a Buller vereségét. A búrok meggyujtották a száraz füvet s a tüz hihetetlen gyorsasággal egész az angol csapatokig huzódott s e mellett irtózatos tüzelést kezdtek az angolokra.

## Heti krónika.

Valami, a mi több a semminél.

Semmi az semmi; valami az, a mi ideig óráig uralkodik csak rajtunk az inger hatalmával.

Ez az elmult hét jellemzése.

Mert hiába történtek sok dolgok, a mik esetleg szenzációt keltettek; de csak kerületenkint és nem általánosan, általános szenzáció, a riporter vágyainak netovábbja, az nem volt, . . . pedig azért történt mégis sok minden.

*

Az elmult hetet lehetne a szónokok hetének nevezni.

Gr. *Széchenyi* Imre kezében a *Széchenyi* serleggel mond maradandó hatásu beszédet a keresztény világnézletről, a melynek vezéreszméje az altruizmusban csucsosodik ki.

*Ugron* Gábor a szónak mesteri kezelője ünnepélyes hitvallást tesz katholikus vallásáról és hithü ragaszkodásáról. Nem tudok szavakat találni annak festésére, hogy mily szinben tünik fel előttem ez a ***katholikus rhabonban***, mikor konfessori lélekkel mondja: »Többet szenvedek azért mert katholikus, mint azért, mert független érzelmü vagyok.«

Istenem! ha minden *hithü* katholikus igy nyilatkoznék, tán nem látnánk annyi félénk arczot, ha vallásuk után tudakozódva, kénytelenek megvallani: róm. kath.

A parlamentben is hangzott el beszéd. Szüzbeszéd és hozzá még szokatlan is. Szokatlan annyiban, hogy kormánypárti oldalról és egy kegyelmes ur fiának a szájából jöttek . . . Tisztviselők fizetés javitása ! . . . Hisz ez olyan valami, mint a tiszta választás. Ez utóbbit már érvénybe léptették . . . hatása Szentesen fényesen bebizonyult. Igaz, hogy végeredményében nem sikerült, de az eszközök még olyanabbak, mint voltak nem tiszta választásoknál. Legalább *Sima* lapja leplezetlen őszinteséggel tárja fel az adatokat — immár korona értékben — melyek segélyével a választás megejtve lett. Hiába, ha a pénz beszél, a kutya . . . akarom mondani választó szavaz.

Nahát ez tiszta dolog!

De ni mennyire eltértem a szónokoktól Pedig még van hátra. Közgyülés volt nálunk a mult héten és ott ne hangzott volna el ékes szónoklat ? De bizony hangzott! *Balogh* Döme kezében képzelt villámokkal mennydörgött a vámkezelők ellen! Hiába a vámosok már a bibliában se tünnek fel jó szinben. . . . Balogh Döme előtt pedig, ki ismert kapaczitás vám kérdésekben, ugyancsak meg kell állani a sarat. (Azért van annyi sár a vámházak előtt.)

*

Mások párbajozók heténck szeretnék nevezni az elmult hetet.

Nahát abból is volt elég . . . szinte az undorig.

A levegő veszedelmes miazmákkal van tele, ugy, hogy, a járó-kelő ember begombolkozva, zsebkendőjét szája elé tartva igyekszik dolga után. Igen, de eközben véletlenül megérinti B. urat. Ez visszafordul, mérgesen ránéz . . . és kész az affair.

A. bemegy a kávéházba. Valaki vitatkozik egy másikkal. Véletlenül oda néz . . . azok észreveszik . . . azok sorsot huznak . . . kész az affair,

És a kardok addig csattognak, a pisztolyok addig durrannak, mig egyszer csak ott hagyja valamelyik a foga fehérét a fogával együtt.

Akkor aztán megindul a párbajellenes mozgalom. Czikkek, szónoklatok, kérvények stb. mig azok is elhallgatnak és marad minden a régi kerékvágáshan.

*

Biz ez őrületes zagyvalék!

De hiszen farsang van.

Azt is jár most mindenki.

A társadalom, az időjárás, sőt *Vészi* József szerint a Kisfaludy társaság is, a honnan Kiss József kibukott.

Láttál már szép asszonyt duzzogni ! És ha kibékül arczát mosolygósra válni ?

Ilyen a mi téli időnk!

Busan nézzük a besározott hóczipőket, lucskos esernyőket és egyszerre a mosolygó napsugár még a nagykabátot is majd leszedi rólunk.

Megjelennek a kirakatokban az illatos ibolyák, falusi lányok kosarában a szerény hóvirágok . . . csak még a sarki kofa hiányzik a pattogatott tengerivel. Es most mondja valaki, hogy lesz még tél.

Nem lesz!

Ha esetleg mégis lesz, ugy akkor is az örök tavaszba képzeljük magunkat.

Hiszen csak sétáljunk végig a korzón. — Egyik szebb mint a másik . . . kedvesebb . . . elragadóbb . . . szinte olyan mint egy jelenés.

Kicsoda ? micsoda ?

A nagyváradi hölgyek.

Ha kolozsvári *Nagy* Mór lennék, a koszorus költő, csinálnék én is egy refraines verset, mely igy végződne.

— Pukk ám pukk!

De igy csak mosolygok és megélegedetten mormolom magamban:

De jó, hogy nem vagyok családapa.

*(EL)*

## Hamisitott olasz borok Nagyváradon.

A mikor a filloksxera elpusztitotta Magyarország majdnem egész borvidékét, a közönség igényei és szükségleteinek kielégitése czéljából a kormány utat nyitott az olasz bornak, azzal, hogy alig számba vehető alacsony behozatali vámot állapitott meg a Magyarországba behozott olasz borokra.

Azóta hihetetlen mérvben özönlik be az országba az olasz bor, annyira, hogy már komoly veszedelemmel fenyegeti a magyar bortermelést.

Azóta ugyanis a magyar gazdák óriási áldozatokkal nagy területen rekonstruálták a szőlőmüvelést s pár év óta már tekintélyes mennyiségü magyar bor termett; de az olasz borok annyira leszoritották a bor árát, hogy a nagy áldozatokkal létesitett uj ültetésü szőlők termése olyan árakon nem hozza meg a befektetett tőke kamatát, nem hogy még a fáradság után elvárható hasznot biztosithatná.

És hogy az olasz bor forgalmát minél jobban biztositsák, a magyar bor hátrányára, az élelmes olasz borkereskedők majd minden városban olasz borkereskedést nyitottak s csupa reklamból beállitottak abba egy-egy olyan embert, aki hadarta a taliánok nyelvét.

Nagyváradon is hamarjában két olasz bormérés nyilott meg, a melyek majd mindég telve voltak közönséggel.

Szegeden történt az első lépés az olasz bormérések ellen. Feltünt, hogy az olasz borokat 24—30 krért mérik literenkint s a vizsgálat kideritette, hogy a potom áron kimért folyadék nem olasz bor, hanem hamisitott kotyvalék.

A hatóság közbelépésének csakhamar meg lett a hatása. Most már 40—50 krért mérik a szegedi olasz bormérésekben az olasz borokat. Természetesen ezek már nem olasz borok.

Nagyváradon, a mióta az olasz bormérések megnyiltak, a borivó közönség nagyrészét magukhoz vonták olcsó áraikkal s természetesen a többi vendéglők érzik ennek a sulyát.

Feltünt a szakavatottak előtt, hogy ezek a bormérések oly olcsó árak mellett képesek az olasz bort kimérni, hogy a bor ára, a vám, az állami és városi boritaladó mellett, ez merő képtelenség.

A vendéglősök fellépése folytán a hatóság meginditotta a vizsgálatot.

Mintákat vettek a vasuton érkezett s még fel sem bontott olasz borokból s ugyancsak beszerezték a mintákat abból a borból, a melyet az olasz bormérések kimérnek. És az összehasonlitásból kitünt, hogy a mikor kimérésre bocsátják az olasz borokat, már alig felényi a foktartalmuk. Tehát nem olyan tiszta minőségben adják az olasz bort a közönség fogyasztására, a mint azt ők Fiumén keresztül kapják.

A legkevesebb, amit tesznek a borral az hogy nagymennyiségü vizet kevernek hozzá s ezáltal gyengitik meg. De egyuttal meg is szaporitják s igy a vizet is eladják a közönségnek.

Az a manipuláczió nemcsak a közönséget kárositja meg, hanem kétszeresen büntetendő cselekmény is.

Először büntetendő a hamis borokról szóló törvény értelmében, másodsorban egyenes megkárositása a városi pénztárnak.

Ugyanis az olasz bormérések csak azon bormennyiség után fizetik meg a fogyasztási adót, amennyit a vasuton beszállitanak s igy amenynyi vizzel a bort megszaporitják, a fogyasztási adó megfizetése alól azon mennyiséget kivonják

A vizsgálat már napok óta folyik s hir szerint nagyfoku visszaélés forog fenn, amely óriási büntetést von maga után.

A városi fogyasztási adóhivatal eddig a visszaéléseket szigoruan megtorolta; most elvárhatja a közönség, hogy minden kimélet nélkül a legszigorubb büntettéssel sujtja az olasz borok hamisitásával üzött több rendbeli visszaélést.

Ezt megkivánja nemcsak a becsapott közönség és a városi pénztár érdeke, hanem a szőlősgazdákkal szemben a hatóságra háruló kötelesség is.

## TAJÉKOZTATO.

**A muzeum az egész téli idő alatt zárva.**

Febr. 11. Honvédgyülés ½ 11 órakkor a városházán.
Febr. 18. Kath. Kör közgyülése d. e. fél 11 órakor.
Február 18. Biharmegyei kereskedelmi, termény hitelbank közgyülése.
Február 18. Gazdasági és iparbank közgyülése.
Febr. 24. Az országos honvéd segélyző-egylet közgyülése.
Márczius 8. Bihoreána közgyülése.
Márczius 11. A Szigligeti-Társaság közgyülése.
Febr. 18. A kereskedelmi iskola matinéja.

—

# UJDONSAGOK.

—

* **Személyi hir.** *Pável* Mihály gör. kath. püspök hosszabb tartózkodásra Belényesbe utazott.

* **A villamos vasut.** A villamos vasut szerződésének tárgyalásakor egy szükebb körü bizottságot küldtek a végből, hogy a gőzüzemü közuti vasut vonalainak villamos üzemüre leendő átalakitása és a vasut vonalak egységes kezelése tárgyában tegyen javaslatot. Ez a szükebb bizottság február 16-án délután 3 órakor ülést tart a városházán. A szükebb bizottság tagjai: *Száhländer* Károly, *Bozóky* Béla, *Komlóssy* József, *Ragány* János, *Busch* Dávid, dr. *Berkovits* Ferencz és *Fodor* Gyula posta-távirda mérnök.

* **Az állomás kibővitése.** A nagyváradi állomás kibővitésének kérdése napról-napra közeledik a megvalósulás felé. Ugy látszik, hogy az intéző körök belátták az állapotok tarthatatlanságát s az igérgetés *és* tervezgetés helyett most már csakugyan az igéretek és tervek realizálásának terére léptek. A minap ugyanis egy bizottság járt Nagyváradon, mely bizottság a vasut igazgatóság, a kolozsvári üzletvezetőség kiküldötteiből állott, melyhez még csatlakoztak a helybeli m. á. v. mérnökei s helyszini szemlét tartottak a mostani állomási épületeknél. A terv szerint ugyanis a mostani épületet bővitenék ki még pedig a vasuti posta felől, ugyszintén a fő épület tulsó végén egy-egy szárny épület hozzátoldásával. Az egész épitkezés mintegy 200,000 frtot venne igénybe. A tervek most az igazgatóság előtt vannak átvizsgálás végett.

* A **vasutasok községi adómentessége.** Mint fővárosi tudósitónk távirja, a pénzügyi bizottság ma vette volna tárgyalás alá azon javaslatot, melyet a pénzügyminiszter beterjesztett a m. á. v. tisztviselőinek a többi állami tisztviselők hasonlóan a községi adótól való *mentessége* tárgyában. A bizottság délután ülésezett volna, de még délelőtt egy körlevél ment szét a bizottság tagjaihoz, mely jelentette, hogy *közbejött akadály miatt* a bizottság ülése elhalasztatott. A közbejött akadályt pedig az képezte, hogy a pénzügyminiszter mást gondolt és alkudozásba lépett a fővárossal, melynek a vasuti tisztviselők 5 évi községi adóval tartoznak. A pénzügyminiszter felajánlotta a javaslat ellenében, hogy a hátralékos összeget kisebb rátákban kifizeti s azután levonja a vasutasok fizetéséből. A főváros azonban aligha fog még ezen ajánlatba nem belenyugodni.

* **Esküvő.** Fényes esküvő folyt le városunkban. *Molnár* Géza dr. kir. itélő táblai biró ugyanis tegnap vezette oltárhoz bájos menyasszonyát *Száhlender* Etti kisasszonyt, *Száhlender* Károly földbirtokos nagymüveltségü leányát.

* **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter *Moldován* Gyula nagyváradi törvényszéki aljegyzőt a tordai kir. járásbirósághoz helyezte át.

* **A 48-as honvédek gyülése.** A nagyváradi és biharmegyei 48-as honvéd-egylet ma délelőtt fél 11-kor tartja évi közgyülését a városháza nagy tanácstermében bő tárgysorozattal, melynek több lényeges pontja van s igy valószinüleg nagy számban fognak azon volt honvédeink megjelenni.

* **Az árvaház ügyei.** Nagyvárad város árvaházának igazgató választmánya február hó 15-én délután 3 órakor ülést tart, a melyen több fontos ügy, árvák felvétele stb. kerül elintézésre.

* **Elhunyt honvédszázados.** Váratlan csapás érte Nagyvárad előkelő társadalmát: *Pápay* Lajos honvédszázados tegnap délben elhunyt. Az életerős, egészséges embert scharlat támadta meg, mely pár nap alatt sirba döntötte. Temetése holnap délelőtt lesz nagy katonai gyászpompával a kőfaragó-utczai gyászházból. A család a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Pápay Lajosné született Karaguj Mária, valamint gyermekei: Lajos és Andor, továbbá Pápay Károly és Pápay Jenő és családjai, valamint az összes rokonság, mélyen megszomorodott szivvel tudatja *Pápay Lajos* m. kir. honvédszázadosnak élete 39-ik, boldog házasságának 14-ik évében folyó hó 10-én déli 12 órakor rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei folyó hó 12-én délelőtt 10 órakor fognak a kőfaragó-utczai gyászházból az ev. ref. egyház gyászszertartása után az olaszi-i sirkertben örök nyugalomra tétetni. Nagyvárad, 1900. február 10-én. Béke lengjen porai felett!

* A **hadkötelesek sorshuzása.** Nagy napjuk van ma azoknak a fiatal embereknek, kik 1879-ben születtek Nagyváradon. A kisvárosháza termében sorshuzásra jönnek össze a hadkötelesek. A sorozásnak első aktusa a sorshuzás, mert itt sorsolják ki azt, hogy milyen sorrendben állanak a mércze alá. Minden hadköteles arra törekszik, hogy minél nagyobb számot huzzon, mert akkor lehet reménye, hogy vagy a honvédséghez vagy a póttartalékba jut. A sorshuzás délelőtt 9 órakor kezdődik.

* A **Sebes-Körös társulat** 1899. évi számadásai elkészültek és az érdekeltek által megtekinthetők a társulat helyiségében a hivatalos órák alatt.

* **Nagyvárad a néprajzi muzeumra.** A Mátyás király kolozsvári szülőházában szervezendő néprajzi muzeum bizottsága, mely József Agost főherczeg védnöksége alatt alakult meg, az iránt fordult Nagyvárad városához, hogy a jelzett czélra 200 koronát adjon. *Ragány* János főszámvevő javasolja, hogy a hazafias czélra szavazza meg a város az összeget s a törvényhatóság vezéregyénei között gyüjtést rendezzen.

* A **nyilvános órák.** A csütörtöki városi közgyülésen, tudvalevőleg interpellácziót tárgyát képezte a nyilvános órák rendetlen járása, a mely által a közönség sokszor félre lesz vezetve. Ebből kifolyólag a polgármester felhivta a főkapitányt javaslat tételre. Tervben van, hogy hivatalos óra gyanánt a megyeház órája jelöltessék ki s ez a vasut állomástól nyerne villamos jelzést. — Továbbá tervbe van véve, hogy a déli 12 órát valami uton-módon közhirré tegyék. Budapesten tudvalevőleg a Gellérthegyen egy ágyut sütnek el minden déli 12 órakor.

* **Mikor jön vissza?** A villamos vasut épitésére vonatkozó szerződést tegnap már felküldötte Nagyvárad város polgármestere jóváhagyás végett a belügyminiszterhez. A kisérő iratban kiemeli, hogy tekintettel ama körülményre, miszerint a vállalkozó társulat csak ez évi junius hó 30-ig van obligóban a vasut épitésére nézve a várossal szemben, a miniszter sürgősen hagyja jóvá a szerződést s adja ki épitkezésre az engedély

* **Adományok az elagott iparosoknak.** Az elmult hetekben a következő adományok folytak be az elaggott iparosok alapjára:

Miskolczy Barnabás kir. közjegyző urtól tanuzási dijban 14 korona, Boros Jenő papirkereskedő urtól 10 korona, Hlatky Endre, dr. Konrád Márk, Weiszlovits Adolf és fia és dr. Ertler Mór uraktól 4—4 korona, Bertsey György, Keller Béla, dr. Fráter Imre, Kiss Károly kereskedő, Plander Sámuel, Schüch József és Berger Ignácz urak 2—2 korona, Berczik Mihály ur 1 korona 60 fillér, Barabás Szilveszter ur 60, N. N. 50, és N. N. 40 fillért, összesen 57 korona és 10 fillért.

A jótékonyczélu intézményünk jóakaró pártolóinak szives áldozatkészségükért, hálás köszönetemet e helyen kifejezve, maradtam tisztelettel: Az ipartestület jótékonysági bizottsága nevében: *Bertsey* György elnök.

* **A vasutasok és a vármegye.** A főváros a m. á. v. alkalmazottjainak községi adómentessége ellen a legszélesebb körü mozgalmat inditotta meg. *Halmos* polgármester a feliratot megküldötte pártolás végett *Biharvármegye* közönségéhez is, a mikor azonban már a vármegye közgyülése foglalkozhat ezzel az ügygyel, a felirat rég tárgytalan lesz.

* **Telefonhálózat Szilágyvármegyében.** Szilágymegye alispánja a hirlapok utján értesült arról, hogy Biharmegyében megyei telefonhálózat készül s az eszme annyira megtetszett Szilágyvármegye vezető férfiainak, hogy elhatározták annak megvalósitását megyéjükben is. E czélból arra kéri most Szilágymegye alispánja *Szunyogh* Péter alispánt, hogy az engedélyokirat, valamint a tervnek másolatát küldené meg neki *tájékozásul*.

* **A hétről.** A végrehajtók elhatározták a kongresszusukon, hogy javitani fogják a helyzetüket. Most tünik ki, hogy milyen ügyes végrehajtók; ezt a határozatot, hogy tudják — *végrehajtani*.

*

A hadseregnek uj egyenruha szabályzat készül. Ne uj szabályzatot készitsenek, hanem uj egyenruhát, még pedig *magyart*!

*

Téves a lapoknak az az értesülése, hogy az intendáns Jászay Mari helyére Fáy Szerénát szerződteti. A gróf ur e czélból *Labunszkija* Máriával folytat tárgyalásokat. Ő éppen bele illik a takarékossági rendszerbe: ruhapénzt sem kell neki adni.

*

A Jászai—Keglevich afférből kitünik, hogy az intendáns sokat levelez. Jobb volna ha a szinház virágozna.

*Kakas Márton.*

* **Köszönetnyilvánitás.** A »Biharmegyei Népnevelési Egyesület« a községi r. kath. elemi iskolát Biharvármegye fali térképével és egy számoló-géppel ajándékozta meg. Mely ajándékért a nyilvánosság előtt az iskolaszék nevében köszönetét tolmácsolja *Vagaszky* János tótteleki r. kath. lelkész, isk. széki elnök.

* **Halálozás.** Részvéttel vettük a következő gyászjelentést: Alulirottak a sziv legmélyebb fájdalmával tudatjuk, hogy szeretett atyánk, testvérünk és sógorunk *Papp* Gáspár élete 65-ik évében, a halotti szentségek ájtatos felvétele után f. év február 9-én d. u. 1 órakor az Urban csendesen elszenderült Tetemei február hó 11-én d. u. 4 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartásai szerint örök nyugalomra tétetni. Lelkeért pedig az engesztelő szent miseáldozat február 12-én fog a Mindenség Urának bemutattatni. Élesden, 1900. február 9-én. Az örök világosság fényeskedjék neki! Papp Károly és neje Pataky Antónia, Pap Lujza, Papp Piroska, Papp Gábor, Papp Irénke, testvérei. Deutschensmid János, özv. Sajó Károlyné, Wollent Karolin, Kiss Pál és neje és gyermekei.

* **Meghivó a közgyülésre.** A báró Hirsch Mór jótékonysági és önsegélyző egyesület nagyváradi fiókja évi rendes közgyülését ma d. u. 2 órakor tartja meg a Zöldfa szálloda 8. sz. szobájában.

* **Anyagyilkos fiuk.** Két elvetemedett suhanczot tartóztatott le a csendőrség e hó 7-én Dernyén, kiknek — mint levelezőnk irja — az volt a bünük, hogy agyon verték özvegy édesanyjukat, mert nem a akart nekik pénzt adni egy mulatságra. Özv. Lebák Antalné ezelőtt két évvel jutott özvegységre, kis gazdaságát két fiával a 18 éves Imrével és a 16 éves Ferenczczel látta el. A két fiu, hogy apjuk elhalt, egészen elhanyagolta házi dolgait s ha e miatt anyja egyiket-másikat megdorgálta rendesen vere-

kedés volt a vége. Még a jószágra és az asszonynak kellett felügyelnie, mert a két fiu egész nap csavargott s csak az evés idején tért haza. E mellett pedig, a hol csak lehetett, csaltak és loptak az édesanyjuktól, ugy annyira, hogy a télire bekészitett gabona nagyrészét is már ellopkodták a háztól, csakhogy a mulatságokra teljen. E hó 7-én délelőtt a mig az asszony az udvarban járt, az idősebb fiu felnyitotta a ládát s abból pénzt akart kivenni, de az anya éppen abban a pillanatban toppant be, a mikor a fiu a ládában kotorászott. Az anya — a ki már különben is fel volt ingerülve, a két fiu könnyelmü életmódja miatt, elrántotta a fiát a ládától és arczul ütötte. Erre a fiu nekiment az anyjának, leteperte a földre és ott ütlegelte. A lármára bement a másik fiu is a szobába, s a helyett, hogy anyját védelmezte volna, szintén nekiesett az öregasszonynak, kit annyira összevertek, hogy másnap belehalt sebeibe. Az anyagyilkosságról, a mint az előljáróság értesült, a két gonosz fiut azonnal elfogatta és átadta a csendőrségnek.

* **Pofon a biróság előtt.** A volt Strakay-féle vivóteremben tegnap sulyos feltételekhez kötött párbaj folyt le dr. Mihajlovits Miklós egyetemi magántanár orvos és dr. Böszörményi Oskar fővárosi ügyvéd között. Az elsőnek segédjei voltak Móricz József, és Csécsy Nagy Miklós, az utóbbinak segédjei Szücs Miklós és Kétly István. Feltételek: kardpárbaj bandázs nélkül végkimerülésig. Dr. Böszörményi a fejére kapott egy erős vágást, ugy hogy a párbajt be kellett szüntetni. Ennek a párbajnak igen érdekes előzményei voltak. Folyó hó 6-án Nagel aljárásbiró előtt becsületsértési pör folyt dr. Mihajlovits Miklós ellen, melyet ó-utczai házának egyik Berkovits nevü lakója inditott ellene. Berkovits istállót bérelt a mondott házban és negyedkor nem fizette ki a házbért, mire a háztulajdonos ráizent a házmesterrel. Berkovits ez izenetért inditotta meg a becsületsértési pert, melyben dr. Böszörményi Oszkár képviselte. A tárgyalás során a vádlott háztulajdonos kijelentette, hogy ő csak a pénzeért izent, de semmi sértő szót nem bizott a házmesterre. Az ügyvéd erre ujabb tanuk beidézését kérte, mire vádlott élénken tiltakozott a per halasztása ellen. Böszörményi most hajlandónak nyilatkozott a panaszt visszavonni, ha vádlott sajnálkozásának ad kifejezést. A vádlott ezt is visszautasitotta, mondván, hogy ő nem sértett meg senkit, hát nem is sajnálkozik semmi felett. Böszörményi erre kijelentette:

— Jó, hát visszavonom a panaszt, de mondhatom, hogy ez szemtelenség.

— Micsoda? — kérdi Mihájlovits.

— Szemtelenség! — mondja Böszörményi ujra, mire Mihajlovits eléje ugrott és arczul ütötte.

Erre persze óriási felfordulás támadt a tárgyaló teremben és jó darabig tartott, mig Nagel biró a rendet helyre tudta állitani. A per vége az volt, hogy a becsületsértési per abban maradt, ellenben a vádlottat és a panaszos védőjét széksértésért rendbirságra itélték. Ennek az épületes jelenetnek kifolyása volt az a párbaj, melyet Böszörményi és Mihajlovits tegnap vivtak és a mely a fentebb leirt módon végződött.

* **Elfogott pénzhamisitók.** Veszedelmes pénzhamisitó bandát tett ártalmatlanná a csendőrség e napokban Borsán. E hó 4-én ugyanis két idegen ember jelent meg a községben. Pár napi ott időzésök alatt a községet valósággal elárasztották hamis öt és tizforintosokkal és ugyancsak hamis koronákkal. Ez a két ember alig, hogy megérkezett Borsára, azonnal érintkezésbe lépett a lakossággal és az öt és tizforintosokból háromszoros értéket adtak a jó pénzért, ellenben a koronákból csak kétszeres értéket adtak, ezt azzal indokolták, hogy a koronák előállitása többe kerül, ezért az drágább is. A csendőrség tudomására jutott a dolog és a két pénzkereskedőt akkor tartóztatta le, a mikor már a magával vitt hamis pénzen tuladva, az összeszedett illetve becserélt jó pénzzel már indulóban voltak. A két letartóztatott egyént a saját bevallása szerint, Hofmann Jakab és Bergmann Áronnak hivják. Nem lehetetlen, hogy ez nem a valódi nevük, mert illetékességükre nézve megtagadtak mindennemü felvilágositást. Nehány levelet is találtak náluk aláirás nélkül, ezek egy részt Budapestről, Nagyváradról és Debreczenből kapták s azt látszanak igazolni, hogy a két elfogottnak ezeken a helyeken büntársaik vannak. Az elfogottaknál találtak 2600 forint jó pénzt, melynek nagy részét Borsán szedték össze. A csendőrség most a hamispénzek összeszedésén fáradozik, a mi igen megvan nehezitve, mert titkolja mindenki, hogy vett volna. Mindennek daczára eddig is már nagymennyiséget sikerült összeszedni. A csendőrség most nagy erélylyel kutatja az elfogottak büntársait, mert a vizsgálat adataiból kétségtelennek látszik, hogy egy nagyobb szabásu pénzhamisitó bandának a tagjai kerültek a csendőrség kezébe.

* **Végrehajtás, mely vidáman végződik.** A siralom e völgyében a végrehajtókkal való találkozás nem a legkellemesebb pillanatok közé tartozik. Kivételesen azonban mégis vannak esetek, midőn az ürömpohár, melyet a végrehajtó a szegény adósnak juttat, mint valami isteni szellem varázslata által örömpohárrá változik. Nem valami fantastikus beszédről lévén ehelyütt szó, mint talán a régi családi iróasztal elárverezéséről. — Midőn a harmadik és utolsó kalapács ütéssel egy titkos rugonyt érintvén, egy elrejtett fiók megnyilik, ennek fenekén a rég keresett testamentumot megtalálják, mely a szegény adóst egyszerre gazdaggá tette. Most egészen tényleges esettel van alkalmunk megösmerkedni, mely a budapesti poliklinikai sorsjáték legutóbbi huzása alkalmából Bécsben előfordult. — Egy szegény czipésznél, igy olvassuk az ottani lapokban egész kilencz forint adósság miatt árverés foganatosittatott. A csekély ingóságok már kikiáltattak, ekkor a család értéktárgyaira került a sor: A jegygyürü, két ezüstkanál s egy — poliklinibai sorsjegy. A becsüs a sorsjegyet kezébe veszi, meghatározza annak egy korona kikiáltási árát. Egyszerre megáll a szeme a sorsjegyszámon, leteszi az ütemet s kihuzza zsebéből a legutóbbi huzási lajstromot, diadalmasan odakiált a czipésznek: Ön szerencsétlen ember a sorsjegyet is elakarja árvereztetni?! Nem tudja, hogy az Ön sorsjegye 500 korona nyereménynyel kihuzatott. Az árverésnek vége uraim! Wewerka ur holnap korona és fillér értékben kifizeti az adósságát. Vigyázon kérem sorsjegyére, Wawerka ur. Ha szerencséje van, ugy még egy ***20,000*** korona értékü főnyereményt is megüthet s a legnagyobb főnyereményt ***100,000*** korona értékben is, mert a poliklinika sorsjátékának minden egyes sorsjegye minden huzáson játszik. A szegény czipészcsalád örömmel vette ezt tudtul. Az árverezés résztvevői tovább siettek, hogy a legközelebbi poliklinika sorsjegyelárusitó helyen ilyen sorsjegyet darabonként egy koronáért vásároljanak s magukat a legközelebbi huzásra biztositsák. Cselekedjetek hasonlóképen. Sorsjegyek még most mindenütt kaphatók.

x **Brillant és gyémántos képes levelező lapok**: A legszebb uj (Parfumirt) illatos **képes levelező lapok,** *brillantirozva és gyémántozva, felirattal* megérkeztek s azok legolcsóbb árban *5—10 krajczárért* (10—20 fillérért) **Szabadság** *nyomda és papirkereskedés* czégnél **Rákos Vilmos**-nál Kossuth (Sas)-uteza 7. szám, Biharmegyei Takarékpénztárral szemben, kaphatók.

## EGYESÜLETEK.

**A kath. kör közgyülése.** A nagyváradi kath. kör február hó 18-án délelőtt fél 11 órakor tartja évi rendes, tisztujitó közgyülését saját helyiségében.

**A kereskedők és iparosok szövetkezetében,** mely tudvalevőleg a f. év elején kezdte meg müködését, már javában folynak a befizetések a jegyzett részjegyekre, sőt uj részjegyeket is sürün jegyeznek, ugy hogy már az eddig aláirt részjegyek száma több mint 1800 és e szám folytonosan gyarapodik. A szövetkezet már *kölcsönüzletét* is megkezdte, a menynyiben eddig többrendbeli kölcsönt szavazott meg és folyósitott is, nagyobbára az *u. n. kisebb* embereknek, a mi az uj intézet czéljának helyességét igazolja, sőt hogy a szövetkezet, mely iránt a kereskedők és iparosok különösen melegen érdeklődnek, mily gyorsan szerez jó hirt, kitünik abból, hogy már a *takarékbetétek* összege is elég tekintélyes; a szövetkezet ugyanis *1 koronától* kezdve elfogad betéteket és ha ezek állandók, ugy *5% kamatot* ad. A befizetések most is *minden vasárnap és szerdán délután 2* órától *5-ig* folynak a szövetkezet (Kossuth Lajos-utcza elején, Weisz ház.) helyiségében.

## Igazságszolgáltatás.

**A Bánffy-Pável pör epilógusa.** Még mindnyájunk emlékezetében van az a nagy birtokpör, a mely a *Bánffy*-család és *Pável* Mihály nagyváradi gör. kath. püspök között folyt le, a melyben utóvégre is a Bánffy-család lett a vesztes fél. Ennek az országos érdekü pörnek a napokban játszódik le az epilogusa *Belényesben.* Ugyanis összejönnek ugy a Bánffy-család, mint a nagyváradi gör. kath. püspök jogi képviselői a napokban, az itélet értelmében ugyanis megállapitják a határokat, megtörténik a birtok-átadás és mindkét fél aláirja az erről szóló jegyzőkönyveket. A Bánffy-család anyagi viszonyait igen érzékenyen sujtja ez a pör, a mely azonban még nem az egyedüli pöre a családnak. Ugy vagyunk ugyanis értesülve, hogy a Bánffy-családnak ilyen természetü pöre van a báró Jósika-családdal, a melyet már egy fórumon elvesztett.

## SPORT.

**Nagy vadászat.** A *pocsaji* vadásztársaság sikerült hajtóvadászatot rendezett a mult napokban. Jelen voltak: Bérczi Imre, Bölöny György, Bügler Gyula, Czájlik István, Cseresnyés Béla, Fülöp Andor, Jakó Ödön, Juricskay Jenő. Körff Ferencz, Lovász Sándor, dr. Móricz Ernő, Weitersütz János. Az eredményeiben jól sikerült vadászaton teritékre került 274 nyul és több róka. A vadászat végével *Körffy* Ferencz vendégszerető házánál pihenték ki magukat a fáradt vendégek, a hol a szives és előzékeny házi asszony gondoskodott róluk.

## ZENE és MÜVESZET.

**A zeneiskola hangversenye.** A Nagyváradi Zenekedvelők Egyesülete által létesitett és fentartott nyilvános zeneiskola IV-ik (a jelen tanévben első) hangversenyét ma azaz vasárnap tartja d. e. 5 órakor a »Csarnok« diszermében. Belépti jegy személyenként: felnőtteknek 1 korona, gyermekeknek 40 fillér, karzatjegy 40 fillér. A hangverseny kezdete d. u. pontban 5 órakor.

**A nagyváradi f. keresk. iskola matinéja.**

*A nagyváradi felső keresk. iskola* tanári kara akként gondolkodott, hogy tanulóival ugy fogja megkedveltetni nemzeti irodalmunkat, ha költőit egyszersmint meg is szólaltatja. A mily szembeötlő különbség van hatás dolgában, ha valaki a szindarabot olvassa, vagy szinpadon eljátszva szemléli, ép oly nagy a különbség, ha valamely iró müvét olvassuk vagy szavalva halljuk.

A kereskedelmi iskola a jelen tanévben már rendezett egy sikerült *matinét* Petőfi halálának 50 éves jubileuma alkalmával, mely ünnepély Petőfit ugy tüntette fel, mint a ki meghalt azokért a szent eszmékért, melyeknek költeményeiben fenkölt dalnoka volt. Ezuttal a *kurucz világ* moz-

galmait, váltakozó érzéseit s hangulatát szándékozik bemutatni az ifjuságnak, s egyszersmind a nagyváradi közönségnek. Mint az alábbi programmból látni, a *kurucz világból* kerül ki az egész müsor.

Hallani fogja majd a közönség a kuruczok dalaiból s nótáiból hol szomoru és kétségbeesett, hol vidám és gunyos hangulataikat, végig fog vonulni a hallgatóság szemei előtt az a mozgalmas korszak diadalaival és szomoru veszteségeivel, örömével és szomoruságával egyaránt. Hisszük bizvást, hogy az ifjuság hazafias érzését, hazaszeretetét és a mult idők tiszteletét hathatósan fogja fejleszteni az előadás, a közönség pedig, mig egyrészt meggyőződik az ifjak elismerésre méltó buzgalmáról, másrészt azt a tapasztalatot fogja meriteni, hogy a magyarnak nem árt még ma sem, ha egy kissé kuruczkodik.

A matiné igen érdekes müsora a következő:

1. Kurucz egyveleg. Kesergő dalok. Előadja a zenekar.
2. Kurucz világról. Előadás. Tartja dr. Kováts S. János igazgató.
3. Endrődi Kurucz-dalaiból. Egyveleg. Szavalja Szabó Ernő felső oszt. tan.
4. Esztergom megvételéről. Szavalja Hencz Lajos középső oszt. tanuló.
5. Rákóczy Ferencz dala. Rákóczy-dal. Ének zenekisérettel.
6. Ócskai László árultatása. Szavalja Goldstein Sándor középső oszt. tan.
7. Kurcz toborzói. Egyyeleg Előadja a zenekar.

# MULATSAG.

## FARSANGI NAPTÁR:

Febr. 11. Református bál a Sasban.
Febr. 11. A zeneiskola hangversenye.
Febr. 17. A nőegylet kalikó bálja.
Febr. 18. A kath. legény-egylet tánczestélye a Zöldfában.
Febr. 24. Tiszti estély.
Febr. 27. A jogászok tánczestélye a kereskedelmi csarnokban.
Febr. 27. Zenekedvelők jelmez-estéje.
Márcz. 4. Az ev. ref. Énnekkar dalestélye.

**Csarnok-estély**. A kereskedelmi Csarnok tegnap este tartotta meg harmadik estélyét saját disztermében, melyre nagy elegáns közönség gyült egybe.

A jelenvoltak közül a következőket jegyeztük föl:

*Asszonyok*: Algay Ignáczné, Bügler Jakabné, Bügler Zsigmondné (Esztár), Berger Gyuláné (Nyésta), Berger Lajosné, Grósz Albertné, Gyémánt Mihályné, Hartman Mórné, Hartman Sámuelné, Krasznainé F. Mari, Lőwy Ignáczné, Lőwy Edéné, Lux Miksáné, Mihelfi Lajosné, Mihelyfi Pálné, Preisz Mihályné, Reményi Vilmosné, Sebő Izsóné, Schwartz Bertalanné, Sarkadi Lajosné, Várnai Ferenczné, Weinberger Jakabné.

*Leányok*: Áron nővérek, Berger Irénke, Bügler Irén, Grünner Gizella (Bojt), Guttmann Lina, Gyémánt Margit, Incze Irén, Klein nővérek, Kraszner Elza, Kolliner Margit, Spitz Margit, Weinberger Irén.

Az estély egyik érdekességét képezte a kotillion, mely a bálok müsorából már rég kimaradt, de ugy lehet, hogy ismét divatba hozzák. A zenét a 37. gy. ezred és Hamza Gyuszi kitünő zenekara szolgáltatta.

**A Réti Népkör tánczestélye.** Tegnap este tartotta tánczestélyét a Réti Népkör a Bazár vendéglő termeiben. Pompás jó kedély, elevenség uzalkodott a tánczestélyen, a mely méltán sorakozott a kör eddigi jól sikerült mulatságaihoz. A négyeseket 50 pár tánczolta. A szép társaság a kora reggeli órákig kitünő hangulatban vigadt együtt, Kárándy József bandájának muzsikája mellett. Harsányi József vendéglős ételei és italai elismerésben részesültek.

Jelen voltak:

*Asszonyok*: Fröhlich Jánosné, Csáki Pálné, Tivadar Józsefné, Denderle Antalné, Nyilas Pálné, özv. Kiss Sándorné, Bálint Dénesné, Szőke Ferenczné, Kiss Istvánné, Paskesz Jánosné, Kóródi Ferenczné, Pantin Leóné, Krezsár Józsefné, Szuna Jánosné, Koszti Jánosné, Karsay Lászlóné, Szálku Ferenczné, Gábor Jánosné, Andorfer Arpádné, Senkucza Mihályné, Perezuer Albertné, Kocsis Zsigmondné, Topshal Vilmosné, Fennesi Józsefné, Gergely Józsefné, Vinkler Adolfné, Weisz Lipótné, György Jakabné, Mihók Jánosné, Farkas Józsefné, Tipanovszky Kristófné, Fóris Béláné, Jankai Mihályné, Reich Sándorné, özv. Kiss Istvánné.

*Leányok*: Csáki Mariska, Balcsó Erzsike, Vámosi Jolán, Kiss Mariska, Papp Juliska, Nyilas Matild, Puskás Juliska, Kossa Etelka, Szabó Mariska, Karsay Margit, Szálku Mariska, Madarász Erzsike, Kőszegi Erzsike, Gábor Juliska, Andorfer Mariska, Vas Juliánna, Török Erzsébet, Halász Erzsike, Weisz Helénke, Almosdi nővérek, Mihók nővérek, Karger Rózsi, Nagy Mariska, Fekete Mariska, Kiss Juliánna, Manga Piroska, Sándor Róza.

**Felolvasás Várad Velenczén**. A Várad Velenczei Népkör kedélyes tánczczal egybekötött felolvasást tartot tegnap este, mely szép közönségnek örvendett. A felolvasás fénypontja volt természetesen *Szmetka* Ödön prem. r. tanár ismeretterjesztő felolvasása a busmann négerekről, a melyet szellemes gyönyörködtető modorban adott elő. *Weisz* Adél k. a. egy monológot szavalt Csehov Antaltól, *Rogoz* Imre végzett szini növendék pedig Gara Akos »Temetés« cz. versét szavalta el s megtoldotta még programmját *Várady* Antal egy szép költeményével. Több pontja az élvezetes felolvasásnak nem volt, mely után a fiatalság tánczra kerekedett.

**A tüzoltó zene tánczestélye**. A nagyváradi önkéntes tüzoltó egylet zenekara mindjobban kinövi magát. Az apró gyermekek amig első nyilvános szereplésüknél alig pár darabot játszottak, ma már elég jól müködik. de a zenakar fentartása költségbe kerül s a tüzoltó egylet nincs abban a helyzetben, hogy a zenekar költségeit viselje. Ezért a banda tánczestélyt rendez ma, vasárnap a Karger nyári vendéglőjének üveg termében, a zenekar felsegélyezésére, a melyen bemutatják, hogy képesek egy tánczmulatságon is megállani a helyüket. A tánczestélyre, melyen 1 korona a belépti dij, meghivókat bocsátottak ki, akik azonban ilyet nem kaptak, de arra igényt tartanak, szivesen láttatnak a mulatságon. Felülfizetéseket köszönettel vesz a zenekar javára a karmester.

**Zártkörü dalestély.** A nagyvárad-ujvárosi ev. ref. egyházi Énekkar 1900. márczius 4-én. a »Fekete Sas« nagy termében, az ujvárosi ev. ref. templomban készittetett karzat költségei fedezésére, felteritès mellett zártkörü dalestélyt rendez. Belépő-dij: Személyenként *1 korona*. Jegyek előre válthatók a meghivó előmutatása mellett az énekkari tisztviselőknél és tagoknál, este a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. A dalestély kezdete este 8 órakor. A meghivó másra át nem ruházható és kivánatra a pénztárnál felmutatandó.

*Müsor*: 1. Megnyitó beszéd. Tartja: Ntiszt. *Sulyok* István ev. ref. lelkész ur. 2. Magyar király induló. Huber Károlytól. Előadja az Énekkar. 3. Komoly szavalat. Előadja: *Gyöngyösi* Gizella k. a. 4. Fájó emlékek. Zimay Lászlótól. Előadja az Énekkar. 5. Humoreszk. Előadja: *Jámbor* Lajos ur. 6. Népdal-füzér. Kossovitz Józseftől. Előadja az Énekkar. 7. Szavalat. Előadja: *Tarsoly* Ferencz ur. 8. Zugjon bár. . . (Heine költeménye.) Káldy Gyulától. Előadja az Énekkar. 9. Népdal-füzér. Előadja a magyar dalt kedvelők zenekara. 10. Komoly szavalat. Előadja: *Oláh* Lajos ur. 11. a) Betyárdal. Szentirmay Elemértől. b) Népdal. Kirschner Elektől. Elöadja az Énnekkar. 12. Monolog. Előadja: *Knapp* Lajos joghallgató ur. 13. Régi Népdalok. Férfi karra irta Gerencsér József. Előadja az Énekkar. 14. Népdal-füzér. Előadja a magyar dalt kedvelők zenekara.

# Közönség köre.

## Csokoládét az — Angoloknak.

Olvastam a »Tiszántul« f. évi 32. számát. Végre lőttek hát, a — »darázs fészek«-ből! Éreztem a hatását. Lydit golyók voltak! Sebhelyük nagyon sajog! Nem baj! A Sionnak hegyén (Spions-kop) még találkozunk! Velem vagy mással az mindegy! A Bur: kitartó, egyszerü, eszes! Aranyat termel magának, másnak — a rezet nem kultiválja.

Nagyobb tisztelettel viseltetem a »Tiszántul« és annak olvasó közönsége iránt, semhogy pontról-pontra lövöldöznék vissza. Mondják pedig kérem, hogy jól lövök s végtére a legvastagabb pánczélt is megcsiklandozom. — Kérem!

Ha én Mezey Mihály volnék? első »világi vezére« volnék a szegénysorsu kálvinista ekléziáknak! Az ország legelső irodája lenne közjegyzői irodám!

Ha én Kunz Gusztáv volnék, azon lennék, hogy több uri család keresse fel a fényes üzletemet, mint szegény néhai Lusztig Ábrahámét. — Azon lennék, hogy fényes boltomban hemzsegjen néha — egy vevő!

Bodnár Jánosnál bodnárabb nem vágyom lenni!

Kettőnk között, a bornyu és öreg-ökör meséje legtalálóbb.

Az ő »beugrását« érteni tudom, egyfelől a Katonavároson megrakott gyermek-ügy elsimulását, másfelől az ő legujabb vallásának *hitágazatát* ismerve, mely vallásnak neve — ember imádás!

Édes öcsém!

»Messze megyen ki halad!
Még messzebb más, — hazudozással.
Legmesszebb ki örök — — —
Görnyedezéshez szokott!

*

Kérve kérem Nagyvárad urait, szegényeit! Ne segitsenek nekem! Segitsenek az — »angol tábornak«-nak! Én ugyis csak hóttig élek! Segitsenek odaát! Hiszen olyan szépen kérik ők, hogy nekem — *ne higyjenek*!

Az én Bur-hitem azt tanitja, hogy *hinni* az Isten lényét; minden más egyebet *tudni* kell!

Még egyhez érezek magamban erőt: a — szinmü iráshoz! **»Jótékonyak«** czim alatt, készen van már egy szindarabom. Innen vettem »legdicsőbb alakjait« Nagyváradról.

Nem lesz baj, ha Nagyváradra be nem engedi. Megtalálja az »honját a Hazában!«

A két czikket megőrzöm. Tanulmányozni fogom s egy pontját előveszem — alkalomadtán.

*Rátkay József.*

REGÉNY-CSARNOK.

## Ötszázezer dollár jutalom

Regény.

Irta: **Fernand-Hue.** 63

Francziából forditotta — Ő.

— Dehogy veszett el! Csak nem képzeli, hogy most mindjárt kidobom a házból? Sőt önre bizom a vagyonom kezelését. Én csak olyan félvad ember vagyok és különösen nem sokat értek a petroleumfinomitásához. Mit szól hozzá?

— Bolondság! hanem tudja mit? Adja el nekem ezeket a papirokat.

— Ezeket? Szivesen.

— Nem, az eredetieket.

— Ön nagyon kedvesen tud tréfálni, bátyám!

— Adok egy millió dollárt, abból urasan megélhet.

— Nem.

— Akar két milliót?

— Kevés.

— Akkor hát . . .

— Mindet akarom!

— Komolyan?

— Nagyon.

— Ez az utolsó szava?

— Igen.

— Akkor hát nem kap semmit.

— Attól nem félek, de jobb lesz ha elfogadja az én ajánlatomat. Kárpótsásul még egy kitünő aranybányát is fedeznék fel önnek Afrikában, hol oly bőven van az arany, mint a petroleum a forrásban.

— Miért nem aknázta hát ki?

— Minek keressem én az aranyat a föld alatt, mikor itt van az orrom előtt?

— Öt millióért sem adja el az iratokat!

— Ugy látom, hogy mind a ketten hiába vesztegetjük az időnket, pedig nekem még ma New-Yorkba kell mennem, hogy b széljek ügyvédemmel.

Gérard Henrik felállott, meghajtota magát és eltávozott, de az ajtóból még visszaszólt:

— Gondolja meg az ajánlatomat, nem szeretnék perelni.

— Gondolja meg ön is az enyémet: Öt millió dollár.

Mikor Atkins magában maradt, kétségbeesve roskadt székébe.

— Végem van! Elvesztem! Tönkre mentem! sóhajtott. Csak azt csodálom, hogy ez az átkozott Parr kapitány miért nem jött el maga meghozni nekem a hirt és felveni a félmillió dollár jutalmat. Van itt valami, a mi nem egészen világos előttem. Legjobb lesz, ha elmegyek Dicksonhoz és tőle kérek tanácsot.

HUSZONHARMADIK FEJEZET.

*Dickson urnál.*

Mikor Parr Afrikába utnak indult, Dickson ezt megbizottjai útján azonnal megtudta és elküldte utána Dovert, egy ügyes és elvetemült angolt, azzal a megbizással, hogy a parancsnokot lehetőleg akadályozza meg czélja elérésében, ha pedig esetleg rátalálna a keresett örökösre, tegye ezt el láb alól.

Dover meg is indult, de már majdnem egy éve semmi tudósitást sem küldött müködésének eredményéről. Dickson már aggódott a siker miatt csak az vigasztalta, hogy még Parr sem tért vissza.

Elképzelhető tehát öröme, midőn egyszer irodájában foglalkozván a belépő szolga Dover ur névjegyét adta át.

— Végre! Kiáltott örömmel, mialatt a látogatónak kezét nyujtotta. Már nyugtalan voltam sorsa miatt. Mikor érkezett meg?

— Három nap előtt.

— És miért nem jött mindjárt hozzám?

— Egy kis magán ügyet intéztem el előbb.

— Legalább értesithetett volna megérkezéséről. Nos milyen eredménynyel jött haza?

— A siker teljes, de előbb beszéljünk másról. Ön ugyanis nekem az Atkins által felajánlott félmillió dollárból siker esetére 100,000-et igért. Azonban egy cseppet sem igazságos, hogy ön, a ki kényelmesen itt ült New-Yorkban, négyszer annyit kapjon, mint én, a ki számtalan veszély közt bejártam fél Afrikát és teljesitettem a megbizást.

— Sajnálom, ezt előbb kellett volna meggondolnia, én nem vagyok hajlandó megváltoztatni szerződésünket.

— Tudtam, hogy ezt fogja felelni, de én nem is akarok alkudozni. Gondoskodtam én magamról másképen.

— Mindenekelőtt nem ártana ha beszámolna utazása eredményéről.

— Nos, én megtaláltam Gérard Henriket, elhoztam épen és egészségesen, sőt már be is mutattam nagybátyjának Atkins urnak.

— Mit beszél? ön idehozta Gérard Henriket?

— Igen.

(Foly. köv.)

# TAVIRATOK.

## Az osztálysorsjáték huzása.

**Budapest**, febr. 10 (Saját tud. távirata.) Az osztálysorsjának mai huzásán az első 14 nyereményre a következő számokat huzták ki: 77.374. 78.890, 64.546, 64.950, 50.911, 5C.405, 23.540, 76.060, 75.850, 503, 65.150, 659, 682, 3385.

## A resiczai bányász-sztrájk.

**Resicza**, febr. 10. A sztrájkmozgalom terjedőben van s az általános sztrájk kitörése már csak napok, talán órák kérdése. Mindenfelé nagy nyugtalanság fogja el az embereket, ugy a sztrájkolók, mint pedig az igazgatóság részéről. A város most még csöndes, a mi részben annak köszönhető, hogy a városban a csendőrséget nagy számban konczentrálják. Ma estére várják az általános sztrájk kitörését. Eddig körülbelül háromezer munkás szüntette be a munkát. A sztrájkolók csaknem kizárólag hidépitési és hengermüvi munkásokból állanak. A bányászok magatartása még bizonytalan, de a szénbányászok minden valószinüség szerint csatlakozni fognak a sztrájkmozgalomhoz. Most még müködnek a vashámorban az olvasztó kemenczék, de hogy mikor lesznek kénytelenek itt is a müködést beszüntetni, azt még senki sem tudja. Az összes munkások száma 12.000 valamennyi izgatott s minden jel meg van arra, hogy hajlandó valamennyi a sztrájkolók közé állani. Az aninai Róna-akna ügyének hire valótlan. Azt a hirt tendenczózusan terjesztették. A sztrájkolók magaviselete mintaszerü.

**Szeged**, febr. 10. A dolgozó munkásokat Resiczán már reggel óta fizetik, mig a sztrájkolókra csak délután kerül a sor. Az utczán folyton csendőr-őrjáratok czirkálnak.

## Vegyes hirek.

**Páris**, február 10. Rouanet képviselő holnap meginterpellálja a miniszterelnököt arra nézve, hogy milyen intézkedéseket szándékozik tenni egyes egyházi férfiaknak a köztársaság ellen irányuló tüntetései elmyomására.

**New-York**, február 9. A részvénypiacz nyugodtan indult, később gyöngült és szabálytalanul zárult. Részvényforgalom 356,000 db.

# KÖZGAZDASAG.

## A „Biharmegyei Takarékpénztár“ közgyülése.

A »Biharmegyei Takarékpénztár« tegnap tartotta közgyülését, amelyen leszámolt az elmult év üzleti eredményéről.

A bemutatott mérleg fényesen tanuskodik arról, hogy az intézet *Fleischhakker* Gyula vezérigazgatóban kitünő vezetőt bir, aki ezt a pénzintézetet nem csak biztos alapra helyezte, de évről-évre fokozatosan fejleszti.

Az elmult év tiszta nyeresége 66 ezer frt, tehát oly összeg, amelyet csak biztos vezetés, megszilárdult hirnév és szolid kezeléssel lehet elérni.

A közgyülés lefolyása a következő volt:

Jelen voltak: Szunyogh Péter elnök, Fehér Miksa, Fleischakker Gyula, dr. Berkovits Ferencz, Mihelfy Adolf, dr. Gerő Sándor, Markovits Sándor, Fényes Manó, Lukács Lajos, Szunyogh Szabolcs, dr. Schweiger Ede, Hegedüs Géza, Schwarcz Ferencz, Kiss Elek, Kandel József, Füredy László, Ragány János, dr. Wallner Ödön, Kolliner Dávid, Kolliner Mikós, Lukács Gyula, Lewilter Miksa, Weinberger Jakab, Mayr Sándor, Winkler Lajos, Tatár Zoltán, Hranyiczky Károly, Élő János, Farkas Szidor.

Elnök az ülést megnyitván, vezérigazgató felolvassa az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentését, előterjeszti az évi mérleget, mely előzőleg nyomtatott példányokban a részvényesek között kiosztatott és megemlékszik Andrényi Lajos igazgatósági tag elhalálozásáról, fájdalmas érzéssel jelentvén folyó hó 4-én bekövetkezett halálát. Felemliti, hogy a megboldogult a legnagyobb odaadással érdeklődött és buzgólkodott az intézet javára, annak fejlesztése és felvirágzása érdekében. Kiemeli, hogy a gyászhir vétele után, az igazgatóság részvétének szóval és tettel kifejezést adott. — A közgyülés elhatározza, hogy Andrényi Lajos elhunyta felett, részvétét jegyzőkönyvileg megörökiti és kegyelete jeléül helyének betöltését ez alkalommal mellőzi. Elnök felemliti, hogy Fényes Manó intézeti pénztárnok 25 éves szolgálati idejének betöltése alkalmából, hosszas hü és buzgó szolgálataiért és a takarékpénztár érdekeinek minden irányban lelkiismeretes felkarolásáért az igazgatóság köszönetteljes elismerését fejezi ki Ehhez a közgyülés lelkesedéssel hozzájárul.

Az igazgatóság jelentése a következő:

*Tisztelt közgyülés!*

Van szerencsénk az 1899. évi mérlegünket előterjeszteni, mely alkalommal csak röviden kivánjuk a lefolyt év gazdasági és pénzügyi viszonyait jellemezni.

A kielégitő aratási eredmények, az árak kedvező alakulása, a lefolyt év utolsó harmadában igen élénk forgalomra serkentették az illető faktorokat, mig azután a pénzek általános megdrágulása az üzletek természetes fejlődése elé gátat vetett.

Betét állományunk, mint az összes betéti intézeteké, a folyton emelkedő kamatlábak nyomása alatt az év végén némi visszaesést mutat, a mely körülmény abban leli magyarázatát, hogy a betevő közönség tőkéjét gyümölcsözőbb befektetésre használhatta és nem elégedett meg az intézet által nyujtott kamatlábbal.

Ezzel szemben a leszámitolási üzletágunk tetemesen emelkedett, a mi igazolja azt, hogy intézetüuk még a drága pénzviszonyok mellett is sikerrel igyekezett a közönség hiteligényeit kielégiteni.

Van szerencsénk a tisztelt közgyülésnek tudomására hozni, hogy régi törekvésünket, mely oda irányult, hogy még a régi igazgatósóság által vásárolt konyári és sárándi birtokokat eladjuk, megvalósitanunk sikerült, és pedig Konyárt 180,000 frt, Sárándot pedig 85.000 frt vételár mellett adtuk el, mely összegek az illető vevők által 1900. évi október hó 1-én lesznek befizetendők.

A birtokok eladására bennünket első sorban azon általános elvi törekvés inditott, hogy intézetünk pénzeszközeit minél mobilabb formában helyezzük el, azonkivül pedig daczára, hogy az utolsó évben a birtokok jövedelmét bérbeadás által emelnünk sikerült, az ezen uton elért jövedelem természetesen mégis jóval alul maradt azon bevételeken, melyeket a birtokok eladási értékének megfelelő tőkével a folyó üzletben el szoktunk érni.

Nem kételkedünk tehát, hogy a tisztelt közgyülés a birtokok eladását megelégedéssel tudomásul fogja venni, noha a veszteség mely a könyvszerinti érték és az eladási ár között mutatkozik 62,48 frt 51 krra rug, mely összeg egyuttal az összes a gazdasági üzletből kifolyólag szükséges leirásokat felkarolja.

A midőn az igazgatóság az intézet vezetését átvette tudatában volt annak, hogy a régi vezetéstől átvett birtokok eladásából veszteségre kell, hogy elkészülve legyen és gondot forditott arra, hogy e veszteség fedezésére a tartalékot minél dusabban erősitse, ugy hogy most, — a mint azt alábbi inditványunkból látni méltóztatnak, képesek vagyunk a szükséges leirásokat eszközölni, a nélkül, hogy ezt a tisztelt részvényesekkel meg kellene érezetnünk.

Áttérve már most az évi éredményre, van szerencsénk jelenteni, hogy az évi tiszta nyereség: 66,207 frt 25 kr. Ezen összeg felosztását következőképpen javasoljuk, és pedig adassék:

6,511 frt 28 kr. a tartalékalap gyarapitására,

12,371 frt 44 kr. az alapszabályszerü jutalékokra,

24.000 frt — osztalékra olyképpen, hogy az intézet, 1899. évi részvényszelvények 6 frtjával váltassanak be.

500 frt jótékonyczélu adományokra,

1,000 frt a nyugdijalap külön javadalmazására,

21,037 frt 23 kr. fordittassék a birtokok eladásából származó veszteség leirására,

787 frt 30 kr, pedig vitessék át a jövő év számlájára.

Ajánljuk ezen előterjesztésünk elfogadását és kérünk felhatalmazást arra nézve is, hogy a birtok eladásból származó veszteség kiegyenlitésére az idei év n yereségéből e czélra forditandó 21.037 frt 23 kron kivül fennmaradó 41.511 frt 28 kr. a atrtatékalap terhére leirásba bozassék, melynek en-

gedélyezése után tartalékalapunk az idei javadalmazás hozzáadásával még mindig 40,000 frtot fog kitenni.

Ezen leirással a régi igazgatóságtól átvett helyzetet gyökeresen helyreigazitván, biztos és consolidált jövőnek nézhetünk elébe, mely czél elérése érdekében a tartalékalapnak jövőbeni minél bővebb gyarapitását egyik főfeladatunknak fogjuk tekinteni.

Ezek után méltóztassanak zárszámadásunkat és a nyereség felosztására vonatkozó iuditványunkat elfogadni, és kimondani, hogy az 1899. évi 5. számu osztalékszelvény 1900. év február hó 12-étől kezdve 6 frtjával váltassék be az intézet pénztáránál, vagy Budapesten a Pesti magyar kereskedelmi banknál.

Minhogy pedig mandátumunk letelt, van szerencsénk az eddig belénk helyezett bizalmat megköszönve a tisztelt közgyülést felkérni, méltóztassék az uj választások megejtését elrendelni s ugy nekünk valamint a felügyelő-bizottságnak a szokásos felmentvényt megadni.

Nagyvárad, 1899. deczember hó 31-én.

*Az igazgatóság.*

A nyereség felosztására vonatkozó előterjesztést a közgyülést dr. Berkovits Ferencz részvényes stiláris módositásával elfogadta. Dr. Gerő Sándor inditványára a közgyülés az igazgatóságnak, felügyelő bizottságnak, a választmánynak, a tiszti karnak, főképen pedig Fleishackker Gyula vezérigazgatónak ügybuzgó müködéséért köszönetet szavaz. — Végül a választásokat ejti meg a közgyülés, mely szerint megválasztatnak az igazgatóságba:

Szunyogh Péter elnök, Fellner Henrik, Mihelfi Adolf, Őrley Kálmán, Szunyogh Szabolcs, Szirmay Arthur, dr. Schweiger Ede, Schwarcz Ferencz és dr. Wallner Ödön egyenként 2276 szavazattal. A felügyelő bizottságba: Ragány János elnök, Fehér Miksa, Hegedüs Géza, dr. Márkus László, Pekanovits Imre és póttagnak Kandel József, egyenként 2276 szavazattal. A választmányba: dr. Gyémánt Jenő, Laszky Ármin, Lewilter Miksa, Mihelfi Pál, Weinberger Jakab, uj tagokul: Élő János, Hranyiczky Károly, Kandel József, Lukács Gyula és Roth János.

Több tárgy nem lévén a gyülés az elnök éltetésével ért véget.

**A biharmegyei Gazdasági Egylet vál. gyülése.** Vettük a következő meghivót: A biharmegyei gazdasági egyesület igazgató választmánya folyó hó 14-én azaz szerdán délelőtt 10 órakor a gazd. egylet hivatalos helyiségében (Nagy Sándor utcza Eleméri-ház) gyülést tart, melyre a választmányi tagokat ezennel meghivom.

Nagyvárad, 1900. febr, 10.

*Szabó József.*
egyleti elnök.

**Külkereskedelmünk mérlege 1899. évben.** A Központi Statisztikai Hivatal most teszi közzé Magyarország mult évi áruforgalmának adatait, melyek nagyobb érdeklődésre tarthatnak számot.

Ez adatok szerint Magyarország területére az 1899. év folyamán behozott áruk mennyisége 38·5 millió métermázsa volt, a kivitt áruk mennyisége pedig 56 millió métermázsa. Az 1898. évi behozatallal szemben konstatálhatjuk, hogy *behozatalunk hanyatlott* és pedig csaknem 4·6 millió métermázsával, ellenben a *kivitel növekedett* több mint 6·6 millió métermázsával. Mind a két jelenség együttesen *11 millió métermázsával javitotta külforgalmunk mérlegét.*

Gabonanemüekből (hüvelyesekkel és liszttel együtt) a mult év folyamán csaknem 4 millió métermázsával kevesebbet hoztunk be, mint 1898-ban, viszont ugyanez áruk kivitele szintén körülbelül négy millió métermázsával növekedett. Amaz áruk közül, melyek ezenkivül nagyobb mennyiségekkel szerepelnek, mindenekelőtt a szén és a különféle faáruk érdemelnek figyelmet. Továbbá narancs, czitrom, czukor, bor, petroleum stb. Kivitelünkben a gabonanemüek mellett a vágó- és igás állatok birnak legnagyobb jelentőséggel.

Arra nézve, hogy mult évi külforgalmunk érték szerint miképpen alakult, szintén nyerhetünk előleges tájékozást. Mult évi behozatalunk értéke ugyanis 1152 millió korona, a kivitel értéke pedig 1274 millió korona volt, vagyis az értékmérleg 122 millió korona kiviteli többletet tüntet ki. Minthogy pedig az 1898. évi mérleg 90 millió korona behozatali többlettel zárult, a mult évi eredmények szerint a javulás 212 millió korona. Nem szabad azonban figyelmen kivül hagynunk, hogy ez az előleges számitás az 1898. évi árak alapján készült, már pedig tudvalevő, hogy kiviteli czikkeink árai az 1899. évben jóval alacsonyabbak voltak, mint 1898-ban, viszont a behozatali áruk, nevezetesen a különféle textilipari czikkek, vasáruk. bőráruk stb. árai jelentékenyen emelkedtek.

---

**Reich Jenő és Társa**

**Tőzsde jelentése.**

— A »Tiszántúl« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

**Budapest,** február 10.

Az irányzat csendes.

| | |
|---|---|
| Osztrák hitel | 381.20 |
| Magyar hitel | 379.25 |
| Államvasut | 329 80 |
| Rimamurányi | 325.50 |
| Magyar jelzálog | 234.25 |
| Salgótarjáni | —.— |
| Wagon-kölcsön | —.— |

**Határidők.**

**Budapest,** február 10.

| | |
|---|---|
| Buza októberre | 7.86 |
| Buza áprilisra | 7.72 |
| Uj tengeri | 4.99 |
| Rozs okt. | 6.42 |
| Zab okt. | 5.05 |
| Káposzta, repcze, aug. | —.— |

**Hivatalos árfolyamok**

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1900. február 10-én.

| | |
|---|---|
| Magyar aranyjáradék 4% | 98 75 |
| Magyar koronajáradék | 94.30 |
| Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2% | 100.50 |
| Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2 1/2% | 99.75 |
| Magyar keletivasuti államkötvény 1876-ból | 99.50 |
| Magyar földtehermentesitési kötvény 4% | 93.75 |
| Italmérési jog megváltási kötvény | 99.50 |
| Horváth-szlavón földtehermentési kötvény | 95.— |
| Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön | 162.25 |
| Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcsön | 141.— |
| Osztrák járadék papirban | 99.50 |
| Osztrák járadék ezüstben | 99.30 |
| Osztrák járadék aranyban | 99.— |
| Osztrák korona járadék | 99.— |
| Osztrák államsorsjegyek | 138.— |
| Osztrák magyar bankrészvény | 18.05 |
| Magyar hitelbankrészvény | 758.— |
| Osztrák hitelintézet részvény | 760.50 |
| Párisi vista | 96.30 |
| 20 frankos arany (Napoleond'or) | 19.24 |
| Németbirodalmi márka | 118.10 |
| London vista | 242.35 |
| 20 márkás arany | 23.60 |

A szerkesztőért felelős:

**Dr. VUCSKICS GYULA.**

**A hires**

Haldek-féle

**Elit-magvak**

u. m. 95% csiraképességü

**Oberndorfi répamag**

99½% tisztaságu

**luczerna-mag stb.**

jutányos áron kaphatók.

**Haldek** mag-nagykereskedésében József Ő cs. és kir. Fensége udvari szállitójánál Budapesten, Károly-körut 9 s a vidéken **minden jobb üzletben,** mely magot tart.

A czég nagyváradi képviselői **Kappel J.** és **Fischer** urak Sonnenwirt-ház. Telefon 124 sz.

**Vendéglősök és korcsmárosok figyelmébe!**

Nagyobb mennyiségü ***saját termésü*** tisztán lehuzott

**uj bor**

jutányosan — hordó számra is — kapható

**Janky Józsefnél**

Nagyváradon.

Ugyanott kapható még néhány ezer ***szőlő zöld*** és ***fásojtás*** a legnemesebb ***csemege, muskotály*** fajokból és olasz rizlingből, továbbá 500 darab két éves legbecsesebb ***őszi baraczk*** szemzésekből.

**Közvetitő kerestetik.**

**NEM HULL A HAJ NINCS TÖBBÉ KOPASZ EMBER**

Szenzácziót kelt a gyógyfű-kivonatom, melyet évek hosszu során át tanulmányoztam, hogy mikép lehessen meggátolni a megkopaszodást.

**EXICÁTOR**

**1 üveg ára 2. kor. 40 fillér.**

Felfedeztem és százszoros pénzzel fizetek, ha kétszeri használat után rögtön meg nem szünik a hajhullás, korpaképződés és mindennemü fejbőrbetegség.

**Kapható gyógyszertárakban és mindennemü illat- és piperecikk-kereskedésben.**

Főraktár: Török József gyógyszertára, Király-utcza 12. sz.

**Erdélyi főraktár és vezérképviselőség: Góth Gyula, illat- és piperecikk nagykereskedőnél, Gyulafehérvár, Fő-tér.**

Vidéki megrendeléseket utánvéttel azonnal eszközöl:

Egyedüli készitő és széjelküldési raktára.

DOBÉ NÁNDOR

uri, női és szinházi fodrász
**Budapest, Nefelejts-utcza 27.**

# A NAGYVÁRADI GAZDASÁGI ÉS IPARBANK

# ZÁRSZÁMADÁSA

## az 1899. évről.

## MÉRLEG-SZÁMLA.

VAGYON. TEHER.

| | | korona | fill. | | korona | fill. |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Pénztári készlet | | 108108 | 98 | Részvénytőke | 300000 | — |
| Érczpénzek | | 1228 | 46 | Tartalékalap *) | 168000 | — |
| Ingatlanok | | 164000 | — | Külön tartalékalap | 20000 | — |
| Váltótárcza*) 5833 drb | | 3184985 | 92 | Nyugdijalap **) | 23100 | — |
| Jelzálog-kölcsönök | | 458406 | 84 | Betétek és tőkésitett kamatai | 3629174 | 22 |
| Előleg-kölcsönök értékpapirokra | 63.957·— | | | Visszleszámitolás | 571899 | 98 |
| Zálogházi kölcsönök | 112.392·39 | 176349 | 39 | Fel nem vett osztalék 1898. évről | 162 | — |
| Adósok folyó-számlán | | 600177 | 40 | 1900. évet illető, előre beszedett kamatok | 27347 | 52 |
| Értékpapirokkal vagy jelzálogi biztositékkal fedezve | | | | Különféle hitelezők | 2770 | 70 |
| Értékpapirok, azok függő kamatai és szelvények | | 115849 | 74 | Hátralékos tőke kamatadó | 6804 | 06 |
| Különféle adósok | | 5679 | 46 | Nyereség-áthozat mult évről | 3.227·12 | |
| Összes felszerelések leirás után | | 5500 | — | Ez idei tiszta nyereség | 67.700·59 | 70927 71 |
| | | 4820186 | 19 | | | 4820186 19 |

*) Ebből 796·824 korona jelzálogilag biztositva.

*) Ez idei javadalmazással 185.000 korona.
**) » » » 28.000 »

## NYERESÉG- és VESZTESÉG-SZÁMLA.

TARTOZIK. KÖVETEL.

| | | korona | fill. | | korona | fill. |
|---|---|---|---|---|---|---|
| **Kamatok:** | | | | Nyereség-áthozat mult évről | 3227 | 12 |
| Betétek és visszleszámitolás után | | 180382 | 90 | **Kamatok:** | | |
| Tiszti fizetések, irodabér, napibiztosi dijak, könyv és nyomtatványok, perköltségek, kezelési és iroda-átalakitási költségek | | 37581 | 78 | Leszámitolt váltók, folyó-számlák, jelzálog-előleg és zálog-kölcsönök után | 312389 | 11 |
| Zálogházi és váltó-üzleti költségek, u. m.: tiszti fizetések, irodabérek, könyv és nyomtatványok | | 4491 | 77 | Értékpapirok utáni kamat (adómentes) | 3842 | 26 |
| Betét-kamatadó | | 13767 | 76 | Ingatlanok utáni jövedelem (már megadóztatva) | 8920 | 62 |
| Adók | | 16807 | 96 | Jutalékok | 405 | 47 |
| Összes leirások | | 5525 | 42 | Részvényátirási dijak | 266 | — |
| Nyereség-áthozat mult évről | 3.227·12 | | | Leirt követelésekből befolyt | 434 | 72 |
| Ez idei tiszta nyereség | 67.700·59 | 70927 | 71 | | | |
| | | | | | 329485 | 30 |

Nagyvárad, 1899 deczember hó 31-én.

**Ternyei Antal,**
vezérigazgató.

**Bogdán Jenő,**
főkönyvvezető.

AZ IGAZGATÓSÁG:

**Beöthy László,**
elnök.

**Kunz Gusztáv,** **Rádl Ödön,** **Sipos Orbán.**

### *Tisztelt közgyülés!*

A kereskedelmi törvény és alapszabályaink által ránk rótt kötelességnek megfelelve, a »Gazdasági és iparbank részvénytársaság« ügykezelését a lefolyt év folyamán éber figyelemmel kisértük; több izben megvizsgáltuk a pénztárt, váltó-tárczát, jelzálog-előleg- és zálogkölcsönöket, nemkülönben a folyó-számla fedezeteket és egyéb letéteket; s ugy az ügykezelést, mint könyvelést, valamint az év végével felvett leltárt példás rendben találtuk.

Az év végével lezárt számadásokat hasonlóképpen beható vizsgálat alá vevén, azok minden tételét az illető fő- és segédkönyvekkel egybehangzónak találtuk; ennélfogva csatlakozunk az igazgatóságnak a 70.927 kor. 71 fillér tiszta nyeremény felosztására vonatkozó javaslatához és azt a t. közgyülésnek is elfogadásra ajánljuk.

Végül kérjük, hogy ugy az igazgatóságnak, mint nekünk, a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Nagyvárad, 1900. január 30-án.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

**Cziffra Gerő,**
elnök.

**Deutsch K. I.,** **Géczy Lajos,** **Mezey Mihály,** **Ifj. Rimler Károly.**

Pecze-Szőlős s vidéki takarék és segély egyleti szövetkezet.

## Meghivás.

A »**Pecze-Szőlős s vidéki takarék és segélyegyleti szövetkezet**« 1900-ik év február hó 18-ik napján d. e. 11 órakor az olvasókör mint rendes üzlethelyiségében tartandó

## II-ik év rendes közgyülésére.

**A közgyülés tárgya:**

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság évi jelentése.
2. Az 1898-ik mint II-ik üzletévi mérleg és nyereség előterjesztése, inditvány és határozathozatal.

Kelt Pecze-Szőlősön 1900. febr. hó.

**Az igazgatóság.**

## Meghivás.

A **Biharmegyei kereskedelmi, ipar és terményhitelbank 1900. évi február hó 18. napján d. e. 9 órakor** saját üzleti helyiségében tartandó.

## XXXI. évi rendes közgyülésére

**A közgyülés napirendje.**

1. Az igazgatóság jelentése az 1899. évi üzletévről és inditványai a mérleg, zárszámadások és osztalék tárgyában.
2. A felügyelő bizottság jelentése az igazgatóság által készitett zárszámadások és mérlegről, valamint a nyereség felosztását illetőleg tett inditványok megvizsgálásáról.
3. Az előző tárgyak és az igazgatóság és felügyelő bizottság által kért felmentvény feletti határozathozatal.
4. Az igazgatóság jelentése a nyugdijalap állásáról.
5. A választmány 8 rendes és 1 póttagjának választása.

Nagyvárad, 1900. január 27-én

***Az igazgatóság.***

Azon t. részvényesek, kik a közgyülésen részt venni kivánnak, felkéretnek, hogy az alapszabályok 12. §-a értelmében a közgyülés napját megelőzőleg egy hónappal nevükre irt részvényeiket a le nem járt szelvényekkel legkésőbb a közgyülést megelőzőleg 3 nappal a bankpénztáránál letenni sziveskedjenek. A zárszámadások és az erre vonatkozó felügyelő bizottsági jelentés 1900 évi február 10-ik napjától a társulat helyiségében megtekinthetők, sőt a zárszámadások tervezete a részvényesek kivánatára nyomtatott példányban előre megküldetik.


Richter-féle

**Horgony-Pain-Expeller**

**Liniment. Capsici comp.**

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghüléseknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer,** melynek egy háztartásban sem kellene hiányoznia. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. Ki **nem akar megkárosodni,** az minden egyes üveget **„Horgony“** védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

**RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT**

cs. és kir. udvari szállitók.


## Ház-eladás.

Néhai özvegy *Kovács Lászlóné* Incze Petronella hagyatékához tartozó, a n.-váradi 494. sz. betétben foglalt *hármas utczai 510. sorszámu ház,* az általános örökösnek és összes hagyományosoknak közjegyző előtt létrejött megállapodása értelmében szabad kézből *eladó.*

Erre vonatkozó ajánlatokat 2000 korona bánatpénzzel együtt, folyó évi *február 24. napjáig* bezárólag fogad el az alulirott, ki az ajánlatok ügyében a megbizás korlátai között fog határozni.

**Lopussny Gyula Ágost,**

(lakása: Szaniszló-utcza 793.)


**Bor.** 1—4 éves homoki ó-schiller vagy fehér bor erősség és év szerint, 100 literenként 22—24 - 28—22 frt. Ujbor (fejtve) minőség szerint 16—18—20 - 24—28 frt. **Tessék „Borárjegyzéket“ kérni.** Rendelő hordót is kaphat, mely beszerzési áron számittatik föl s ugyanily árban 6 héten belül, bérmentve, utánvét nélkül, sértetlen állapotban vissza is vétetik s annak ára postautalványon át lesz küldve. A rendelő nyugodt lehet, hogy eredeti tiszta minőségü borhoz jutottak, erről jó hirnevem nyujt kezességet. **Borüzlethez 20—40,000 forinttal 12—14% jövedelem biztositása mellett társ kerestetik.**

**Lasponya ojtványok.** Gyümölcse ép oly értékes, mint a birsé s fája ugyanolyan áron adatik el.

**Nemes eperfa-ojtvány.** Kitünő piros, fehér és kök fajokban, 6 láb magasan ojtva, 2—3—4—5 éves, igen erős csemete, erősség szerint 30 krtól 60 krig. 10 frt vételnél 20 százalék, 25 forintnál 25 százalék, 50 frtnál 33 százalék, 100 frtnál 40 százalék engedmény. Az eperfa elég jól árnyékol, ellensége nincs, minden évben bőven terem, gyümölcsét ugy a két-, mint a többlábuak egyaránt szeretik; kitünő pálinka is főzhető belőle. Cegléden igen jövedelmező fának ismerjük. Kár volna házunk, kertünk, szőlőnk vagy egyéb birtokunkat e nélkül hagyni.

**Birs-ojtványok.** Rendkivüli nagy gyümölcsü fajokban (Konstantinápolyi, Portugalli, Arias stb.) melyek az ültetés évében már gyümölcsöt hoznak, azután pedig rendkivül bőven teremnek. Fája igénytelen, betegség és ellenségtől egyaránt mentes. Vannak rendelőim, kik ezer számra ültetik, mert rendkivül hamar teremnek, gyümölcse kedves, sokáig eláll, magas árban értékesithető és sokféleképpen fel is dolgozható. A 2—3—4—5 éves, rendkivül szép és gazdag gyökerü fák darabja erősség szerint 20 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél olyan engedmény adatik, mint az **epernél.**

**Spanyol meggy, fekete.** [Pándi vagy kőrösi meggy.] Termékenységét előmozditandó háromszor lett permetezve, s igy, ha azt folytatólag permetezzük, bőven fog teremni. Fája egészséges, gyümölcse rendkivül keresett, mert befőzésre legalkalmasabb. A 2—3—4—5 éves rendkivül szép és gazdag gyökerü fák darabja 15 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél ugyanaz az engedmény adatik, mint az **epernél.**

**Diófa.** A 6—8 láb magas, rendkivül gazdag gyökerü, tele belü és könnyü töretü, 2—3—4—5 éves diófák ára erősség szerint 20 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél ugyanolyan engedmény, mint az **epernél.**

**Minden másféle nemes gyümölcsfák,** nevezetesen körte, alma, szilva, őszi és kajszinbarack, cseresnye, meggy, szelid gesztenye, lasponya **magas** dereku és **törpe** állásuakban, — erősség szerint 20 krtól 50 krig szintén kaphatók.

**Kiselejtezett nemes ojtványok** 2—3—4—5 éves életerős példányokban, azok kora és erőssége szerint **2—5—7—10—15** krajcár árban.

**Mindenféle vadoncok** erősség szerint 5 forint 85 krajcártól 19 forintig **ezrenkint.**

**Kerti eszközök.** Kitünő és tartós anyagból rendkivül szilárdan készült horolók (sarabolók), szőlő ültető vasak, továbbá kerti fürészek, **ollók, görbe szemző** és **ojtó kések,** ezenfelül jelfa és ojtó **kenőcs** igen olcsó árak mellett rendelhető meg.

**Ár- és névjegyzéket küld:**

**Unghváry László, föld-, szőlő- és faiskola-birtokos Ceglédről.**



**1 főnyeremény 100.000 kor. értéktárgy,**

**1 főnyeremény 20.000 korona értéktárgy stb.,**

20% levonással készpénzben nyerhető

**a Budapesti Poliklinikai Egyesület kórháza javára rendezett**

**Nagy Jótékonysági Sorsjáték**

egyetlen sorsjegyével.

**Minden sorsjegy még két huzáson utánfizetés nélkül játszik, daczára annak egy sorsjegy ára**

**csak egy korona.**

**V-dik huzás visszavonhatlanul**

**már 1900. február hó 14-én.**

Sorsjegyeket ajánl a 37591

**Nagy Jótékonysági Sorsjáték**

kezelősége, a Budapesti Poliklinikai Egyesület kórháza javára

**Budapest, IV., Kossuth-Lajos-utcza 1.,**

továbbá az összes bankok, váltóházak, postahivatalok és a magy. kir. államvasutak személypénztárai és minden dohánytőzsde.


Nyomatott a Szent-László-nyom dában Nagyváradon.